

แบบฟอร์มรายละเอียดข้อเสนอโครงการ

โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

oooooooooooooooooooo

1. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2569

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ

- ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นแผนแม่บท การเกษตร
- ประเด็นแผนย่อย เกษตรปลอดภัย
- เป้าหมายของแผนย่อย สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่
 - (1) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
 - (2) สินค้าอินทรีย์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5

1.3 นโยบายรัฐบาล

- G 2.6.1 นำเทคโนโลยีด้านการเกษตร (Agri-Tech) เช่น เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) และเทคโนโลยีด้านอาหาร (Food Tech) มาใช้พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และอาชีพ ที่เกี่ยวเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร รวมทั้งหาโอกาสในตลาดใหม่ ๆ และอาหารฮาลาล

1.4 นโยบาย กษ.

- ข้อ 1 สร้างวิธีการทำงานสู่การปฏิบัติ
 - 1.3 สานต่อภารกิจการกำกับดูแลสินค้าเกษตร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง

1.5 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2569

- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

2. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทย ซึ่งมีความเหมาะสมเชิงที่ตั้งสำหรับเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลกและมีศักยภาพโดดเด่นด้านภูมิศาสตร์เหมาะสมต่อการผลิตทางด้านสินค้าเกษตรและอาหาร โดยภาคการเกษตรของไทยสามารถผลิตอาหารได้เพียงพอสำหรับการบริโภคและส่งออกลำดับต้นของโลก ซึ่งทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรและอาหารมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการผลิตและการค้าระหว่างประเทศ เพราะมาตรการด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยด้านอาหาร จะถูกนำมาเป็นเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น และเป็นข้อกำหนดมาตรฐานของประเทศคู่ค้า กรมปศุสัตว์ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการให้บริการด้านปศุสัตว์และผลักดันการปศุสัตว์ไทย เพื่อผลิตสินค้าปศุสัตว์ให้มีคุณภาพดีเพียงพอต่อการบริโภคในประเทศและแข่งขันในตลาดโลก ดำเนินงานภายใต้ผลผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมทั้งการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง เรื่องความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแบบครบวงจรตลอดห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งดำเนินการควบคุม กำกับ ดูแล กระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เพื่อให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับกับประเทศคู่ค้า โดยการรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ตั้งแต่แหล่งผลิตระดับฟาร์มตามระบบวิธีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP) การรับรองมาตรฐานโรงงานผลิตและแปรรูปสินค้าปศุสัตว์ตามระบบวิธีการปฏิบัติที่ดีในการผลิต (Good Manufacturing Practices :

GMP) และระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (Hazard Analysis and Critical Control Point : HACCP) รวมทั้งการพัฒนาห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานสากลทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน พัฒนาตลาด พัฒนาระบบขนส่งสินค้า (Logistic) และกำกับดูแลร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันระบบบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ดูแลสิ่งแวดล้อมด้านปศุสัตว์ รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคในประเทศและประเทศคู่ค้า และในปัจจุบันปัญหาเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น จึงได้มีการตรวจประเมิน ติดตาม ฟาร์มผู้เลี้ยงสัตว์ ในการลดการใช้ยาปฏิชีวนะในฟาร์มปศุสัตว์ และการเลี้ยงสัตว์ปลอดการใช้ยาปฏิชีวนะในระบบการผลิตสินค้าปศุสัตว์ เพื่อควบคุม ป้องกัน ลดหรือชะลอ การเกิดปัญหาเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพในสัตว์ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค รวมถึงการตรวจวิเคราะห์หาเชื้ออุบัติใหม่ในสินค้าปศุสัตว์ เช่น เชื้อไวรัส เชื้อแบคทีเรีย หรือเชื้อที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค กรมปศุสัตว์ ในฐานะหน่วยงานหลักที่กำกับดูแลด้านการผลิตปศุสัตว์ จึงต้องมีการส่งเสริมให้เกิดการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์เพื่อการส่งออก และโรงฆ่าสัตว์ภายในประเทศ ที่ได้รับการรับรองการปฏิบัติที่ดีในการผลิต (Good Manufacturing Practice ; GMP) ที่สามารถคำนวณปริมาณคาร์บอนที่เกิดจากกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ได้ เพื่อวางแผนการลดก๊าซเรือนกระจกที่มาจากระบบการผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และสร้างเป็นฐานข้อมูลการผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่ลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถช่วยสนับสนุนการผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่ยั่งยืน เป็นที่ยอมรับของประเทศคู่ค้า นอกจากนี้กรมปศุสัตว์ยังมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิด ในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติเป้าหมาย ตลอดจนวิเคราะห์โอกาสเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเป็นการเฝ้าระวังป้องกันการส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำวิกฤติ ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ประกอบการปศุสัตว์มีศักยภาพในการจัดการน้ำเสีย มีระบบการบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพที่สามารถบำบัดน้ำให้ได้ตามมาตรฐาน สามารถที่จะคงคุณภาพระบบการจัดการน้ำเสียเพื่อให้ใช้งานได้อย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ประโยชน์จากน้ำทิ้งที่ได้มาตรฐานซึ่งออกจากระบบการจัดการน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในพื้นที่เกษตรกรรมได้อย่างครบวงจร ลดค่าใช้จ่ายจากการใช้น้ำที่สิ้นเปลือง ทำให้ปริมาณของเสียเป็นศูนย์ (Zero waste) และเป็นการลดผลกระทบจากปัญหาเรื่องการปล่อยน้ำทิ้งที่ไม่ได้มาตรฐานออกสู่สิ่งแวดล้อม

การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์นั้น ประเทศไทยจะต้องยกระดับสินค้าและผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ของไทย ให้เป็นที่ยอมรับและสามารถส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าที่นับถือศาสนาอิสลามได้ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่ประเทศคู่ค้ากำหนด และสถานประกอบการจะต้องผ่านการตรวจประเมินจากประเทศคู่ค้า จึงจะได้รับการขึ้นทะเบียนให้ส่งออก ซึ่งนอกจากการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์จะต้องมีมาตรฐานการผลิตที่ปลอดภัยตลอดห่วงโซ่แล้ว จำเป็นต้องได้รับรองมาตรฐานฮาลาลควบคู่กัน ดังนั้น กรมปศุสัตว์ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลสินค้าและผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์อย่างต่อเนื่องตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่การยกระดับให้สถานประกอบการได้รับรองมาตรฐานความปลอดภัยและมาตรฐานฮาลาล การยกระดับให้หน่วยงานรับรองฮาลาลไทยเป็นที่ยอมรับของประเทศคู่ค้า การสนับสนุนส่งเสริมให้สถานประกอบการด้านปศุสัตว์ส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าอิสลาม รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นผ่านมาตรการเฝ้าระวังและเก็บตัวอย่างวิเคราะห์หาการปนเปื้อนด้านฮาลาล ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การสร้างให้สินค้าและผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ฮาลาลไทยเป็นที่ยอมรับส่งออกประเทศคู่ค้าอิสลามได้ รวมทั้งยังเป็นการเสริมความแข็งแกร่งของไทยในการเป็นความมั่นคงทางอาหารของโลก

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้ผลผลิตสินค้าปศุสัตว์ มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค สำหรับการบริโภคภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศ รวมถึงการจัดการด้านปศุสัตว์ให้ลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

3.2 เพื่อส่งเสริมโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ให้ประกอบกิจการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการผลิตที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และพัฒนาศักยภาพ สร้างความรู้ความเข้าใจด้านคาร์บอนฟุตพริ้นท์ระดับองค์กรแก่เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

3.3 เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสียในฟาร์มสุกร ตรวจสอบคุณภาพน้ำในสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ฟาร์มปศุสัตว์ ที่อาจส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำวิกฤติ โดยตรวจสอบพื้นที่ด้านปศุสัตว์ที่อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำในรัศมี 2 กิโลเมตร

3.4 เพื่อยกระดับสถานประกอบการด้านปศุสัตว์ในประเทศไทยให้ได้รับรองมาตรฐานความปลอดภัยมาตรฐานฮาลาล และยกระดับให้หน่วยงานตรวจประเมินรับรองมาตรฐานฮาลาลไทยได้รับการยอมรับจากประเทศคู่ค้า รวมถึงสร้างมาตรการเฝ้าระวังและการตรวจวิเคราะห์ด้านฮาลาลในสินค้าและผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่ผู้บริโภคชาวไทย นักท่องเที่ยว และประเทศคู่ค้าเชื่อมั่น

4. เป้าหมาย

4.1 สถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ได้รับการตรวจประเมินมาตรฐาน 52,761 แห่ง

4.2 จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด 317,044 ตัวอย่าง

4.3 จำนวนโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินตามข้อกำหนดของโครงการฯ 50 แห่ง

4.4 จำนวนสถานประกอบการด้านปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการบำบัดน้ำเสีย 12 แห่ง (ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน)

4.5 จำนวนตัวอย่างน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะใกล้สถานประกอบการด้านปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการบำบัดน้ำเสีย 120 ตัวอย่าง

4.6 สถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ได้รับการตรวจประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานฮาลาล 245 แห่ง

4.7 จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์กำหนด 700 ตัวอย่าง

5. ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

5.1 ผลผลิต (Output)

- 1) สินค้าปศุสัตว์ ผ่านการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
- 2) โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินตามข้อกำหนดของโครงการ
- 3) ฟาร์มปศุสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์มีแผนการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย
- 4) สถานประกอบการด้านปศุสัตว์ไทยมีกระบวนการผลิตที่มีมาตรฐานได้รับรองมาตรฐานความปลอดภัยอาหารและมาตรฐานฮาลาล และหน่วยตรวจประเมินรับรองมาตรฐานฮาลาลของไทยได้รับการยอมรับ

5.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) ผลผลิตสินค้าปศุสัตว์ มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค สำหรับการบริโภคภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศ
- 2) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 3) ฟาร์มปศุสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่อยู่ใกล้ลุ่มน้ำวิกฤติ หรือแม่น้ำสาขาในรัศมี 2 กิโลเมตร มีการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

4) สินค้าและผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ฮาลาลของไทยได้รับความเชื่อมั่นจากผู้บริโภค และได้รับการยอมรับให้สามารถส่งออกสินค้าและผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ฮาลาลไทยมายังประเทศคู่ค้าอิสลามได้เพิ่มขึ้น

6. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) (ต้องชัดเจนวัดความสำเร็จได้)

6.1 เชิงปริมาณ

- 1) สถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินมาตรฐาน 53,006 แห่ง
- 2) จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด 317,744 ตัวอย่าง
- 3) จำนวนโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินตามข้อกำหนดของโครงการฯ 50 แห่ง
- 4) จำนวนสถานประกอบการด้านปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการบำบัดน้ำเสีย 12 แห่ง
- 5) จำนวนตัวอย่างน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะใกล้สถานประกอบการด้านปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการบำบัดน้ำเสีย จำนวน 120 ตัวอย่าง

6.2 เชิงคุณภาพ

- จำนวนฟาร์มที่ผ่านการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีด้านปศุสัตว์ (GAP) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 สินค้าปศุสัตว์มีคุณภาพได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค
- 7.2 สินค้าปศุสัตว์ส่งออกต่างประเทศมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- 7.3 ประชาชนผู้บริโภคทราบข้อมูลข่าวสาร มีความเชื่อมั่นสามารถเลือกซื้อและเข้าถึงผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 7.4 ผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์สามารถทำการผลิตที่สามารถช่วยลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกได้
- 7.5 สถานประกอบการปศุสัตว์มีแนวทางการพัฒนาเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ ไม่ส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำวิกฤติ
- 7.6 ทราบถึงปัญหาจากทำปศุสัตว์ที่ส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำวิกฤติ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการควบคุม กำกับ และป้องกันไม่ให้เกิดการทำปศุสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำวิกฤติที่อยู่ในโครงการ เพื่อสร้างความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

8. กลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์

- เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ผู้ประกอบการ สถานประกอบกิจการปศุสัตว์ และผู้บริโภค

9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

ดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (1 ตุลาคม 2568 – 30 กันยายน 2569)

10. วงเงินงบประมาณที่ดำเนินการ จำนวน 376.6223 ล้านบาท

ผู้อนุมัติ

(นายสมชวน รัตนมังคลานนท์)

อธิบดีกรมปศุสัตว์